

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

РІК L Ч. 198. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 22-го вересня 1942.

No. 198. Jersey City, N. J., Tuesday, September 22, 1942.

VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В СЛУЖБЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ СЛУЖБЕНИХ

ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: ВДжорж 4-0237. — Тел. У. М. Союз: ВДжорж 4-1016

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЛЯ ГВАРДІЯ РАДИТЬ ПОЛІЦІЯМ ПОБИВАТИ ГАЗАРДНИКІВ

НЬО ЙОРК. — В промові до 160 новопринятих поліцаїв посадинок Нью Йорку Ля Гвардія заявив, що вони повинні побивати тих людей, що займаються газардовими грами, зокрема закладами на коні, та в той спосіб виманюють від людей гроші. Коли трапляється таке, що котрийсь із поліцаїв побє такого газардника, то Ля Гвардія за ним обстане, говорив він. — Попередньо Ля Гвардія накинувся був на всі газети, що критикували його за намову хлопців доносити йому на своїх батьків, коли ті витрачують гроші на заклади на коні. Ля Гвардія говорив, що ті газети обстоюють за газардниками. Він повторив свій заклик до хлопців, щоб такі доносили на своїх батьків. (Серед американських кол, що спротивились цьому, були не лише газети, але й виховні та релігійні чинники, котрі говорили, що таке поступовання підорве основи родини та буде деморалізувати хлопців).

ЗРІСТ КОШТІВ ПРОЖИТКУ.

ВАШІНГТОН. — Журнал „Ди Економік Автлук“, видаваний Конгресом Промислових Організацій, заявив, що за цілий 1941 рік і 1942, дотепер, життя в Америці подорожало на дев'ять біліонів. Себто, внаслідок війни і зросту цін люди витратили за той час дев'ять біліонів доларів більше, ніжби вони витратили, якщоб війни не було. Згаданий журнал говорить, що це наявний доказ інфляційних стремлень в Америці. Він далі закликає уряд, щоб запобігти тим інфляційним стремлінням наложением твердих цін на фермерські продукти, котрі зростають у ціні непропорційально з цінами на інші продукти.

ЗРІСТ ВОЄННИХ ЗАМОВЛЕНЬ В НЬО ЙОРКУ.

ВАШІНГТОН. — Офіс контролю цін заявив, що воєнні замовлення дані ньюйорським фабрикам в останніх часах дуже зросли. Вони нині виносять кілька разів до 50 мільонів, говорить згаданий офіс. Точної суми той офіс не подає, бо це воєнна тайна, але повідомляє ньюйорчан, що справа безробіття на ньюйорському терені вже в короткому часі повинна значно поправитися.

СЕН. ГОФІ ДО ВИБОРЧИХ КАНДИДАТІВ.

ВАШІНГТОН. — Сенатор Гофі заявив, що в надходячих виборах кандидати не повинні себе обкладати поганими словами, а повинні обмежуватись до річевої дискусії над справами війни. В той спосіб буде досягнута єдність та повертатиме суспільна енергія на цілі війни. Гофі піддавав думку, щоб уряд обмежив кандидатам видатки на виборчі кампанії.

АМЕРИКА ВЖЕ НІКОЛИ НЕ ВІДКИНЕ ЗБРОЇ.

ПРИНСТОН. — Перед студентами місцевого університету підсекретар флоту, Джеймс В. Форестал, заявив, що по успішнім закінченні війни Америка вже ніколи не відложити на бік зброї, та не буде покладатись виключно на добру волю людей і писані на папері протоколи.

ПЕРЕСТОРОГА ДОМОВЛАСНИКАМ.

НЬО ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія перестеріг домовласників, що коли надійде зима, то вони в границях своїх можливостей таки мають якслід опалювати мешкальні дома. Вони не будуть могли звалювати вини на брак опалу і в той спосіб залишати мешкання неопаленими. Бо в тій цілі заряд міста вже тепер приготував спеціальну комісію знавців, що будуть відвідувати дома й будуть стверджувати, чи дійсно комусь брак опалу, чи це може лише вискрут.

НЕГРОМАДЯНКИ МОЖУТЬ ВСТУПАТИ ДО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

ВАШІНГТОН. — Департамент війни зарядив, що армія може приймати піклунок (норсок), до Американського Червоного Хреста, навіть зпоміж дівчат у віці від 21 до 40, що не є американськими громадянками. Але вони мусять походити з країн, що є заприятелі з Америкою, або відносяться прихильно до Америки. Вони мусять мати укінчену певну піклунську школу, одобрену Червоним Хрестом, мають бути доброго здоров'я і, загалом своїми іншими прикметами відповідати вимогам піклунок. Вже нині в армії служить 36,000 піклунок, а армія потребує по дві тисячі місячно більше.

ШКОЛИ В КАМПАНІЇ ЗБИРАННЯ ЗАЛІЗЗЯ.

НЬО ЙОРК. — Ньюйорські школи почали освідомляти своїх дітей, щоб ті також взяли участь в кампанії збирання старого залізя, що відбудеться в місті Нью Йорку дня 2 листопаду. Учителі апелювали до дітей, щоб ті освідомлювали своїх родичів, що треба віддати для вжитку уряду кожний кусок старого металю, чи залізя.

Річний Зїзд Американського Легіону

КЕНЗАС СІТІ. — Тут відбувся річний зїзд Американського Легіону. На зїзді серед інших визначних бесідників говорили секретар флоту Накс, підсекретар війни Петерсон і голова комісії людської сили Пол МекНот. В дальшій бігу нарад зїзд прийняв резолюції, в яких натаврував всіляке звільнення в продукції, як „саботаж“, натаврував страйки, домагався відобрання громадянства всім тим осо-бам, котрі ворожо відносяться до Америки, як теж одобрив зарядження головного прокуратора Бидела, щоб депортувати комуністичного провідника Герого Бриджеса.

ЦЯ ВІЙНА ВЕДЕТЬСЯ ЗА ЗАСАДИ ХРИСТІАНСТВА — ГОВОРІТЬ ГЕЛІФЕКС

ВАШІНГТОН. — Бритійський амбасадор лорд Геліфекс виголосив через радіо промову, в котрій сказав, що по довгих терпіннях, які тепер переходить Британія, її населення остаточно добре собі усвідомило, що теперішня війна це властива війна за засади христіанства. Він говорив, що в минулому Британія не раз толерувала такі речі, за котрі нині соромиться. Це вже більше не повториться. Він далі заявляв, що британці дали доказ, що вміють приймати й найтяжчі удари. Але сприйняттям чужих ударів годі виграти війни. Ще треба навчитись завдавати тяжкі удари. І до цього власне тепер Британія прямує, говорив Геліфекс.

НОВІ РУЧНІ ПОМПИ ДЛЯ ЗАПАЛЬНИХ БОМБ

ВАШІНГТОН. — Що небезпека бомбардування Нью Йорку ще не проминула, дає доказ те, що офіс цивільної оборони зарядив виробів двох і чверти мільона малих ручних помп, потрібних для гашення запальної бомби, скиненої з ворожого літака. До цього рішення офіс цивільної оборони прийшов по довгий розвазі. І після порозуміння з іншими урядовими чинниками, котрі не радо годились на це, щоб металю, потрібний на зброю, віддати на помпи.

АМЕРИКАНСЬКІ ФОРТЕЦІ В ПОГОНІ ЗА ЯПОНСЬКИМИ КОРАБЛЯМИ

ВАШІНГТОН. — Департамент флоту подав до відома, що американські повітряні фортеці налетіли на велику формацію японських кораблів біля Соломоновських островів і градом бомб змусили їх втікати на широке море. Підчас цього наїзду правдоподібно влучено бомбами два японські панцерники.

Вилкі Прибув на Тижневу Візиту до Москви

МОСКВА. — Вендел Вилкі, особистий секретар президента Рузвельта, приїхав в Москву з Куйбишева до Москви на тижневий побит. Привіз він з собою особистий лист президента Рузвельта до прем'єра Сталіна.

У своїй розмові з газетярми при висіданні з літака Вилкі заявив, що він має досі два враження про росіян: перше, про їх високу воєнну „мораль“ (боевий настрій) та друге, про їх реалістичний погляд на воювання. Він заявив при тому, що відкриття другого фронту тепер на Заході Європи росіяни вважають символом альянської допомоги для Росії.

ФОН ПАПЕН ІДЕ ДОМІВ

ІСТАМБУЛ (Туреччина). — Німецький амбасадор Франц фон Папен виїхав до Німеччини. Він каже, що виїхав на те, аби відвідати свого сина, раненого в бою, але чутки кажуть, що він поїхав на виправдання перед нацистичним урядом перед закидом, зробленим йому сестрою фон Ріббентропа й жінкою одного німецького радника в Істамбулі, що він не є добрим нацистом.

ГІНДУСИ НЕ ВДОВОЛЕНІ З ВІЛКІ

НЬО ДЕЛІ (Індія). — Індуські націоналісти сильно розчаровані тим, що Вендел Вилкі не захотів посередничити між ними й Бритійським урядом. Вони сподівалися, що Вилкі буде їхати з Росії до Китаю через Індію; тимчасом Вилкі збирається їхати з Росії просто до Китаю.

БРИТІЙЦІ НА МАДАКАСКАРІ ПОСУВАЮТЬСЯ ДАЛІ

ЛОНДОН. — Бритійські війська окупували Анказобе, 50 миль на північний захід від столиці острова Мадагаскару, Тананарави. Губернатор острова винісся з столиці.

БРИТІЙСЬКЕ КОРАБЕЛЬНЕ БУДІВНИЦТВО ЩЕ НЕ ВИПОВНЯЄ ВТРАТ

ЛОНДОН. — Александер, лорд адміраліції, заявив у своїй публічній промові в Шефільді, що Бритійська флотія ще тратить у боях більше кораблів, ніж доки потраплять на будувати. Він радий тим, що домагаються негайного відкриття другого фронту, поліпшити цілу справу людям, що мають у цій справі владу.

З ОСТАННІХ ГЕРОЙСЬКИХ ДНІВ ПОРКТАВНУ. — Бачимо, як зносять раненіх американських воїнів з літаконосця „Порктавн“, що два дні вдержував японське бомбардування та торпедовання субмарин, заки затонув.

СТАЛІНГРАД ВІДКИДАЄ НАЗАД НАЦІСТИЧНІ АРМІЇ

МОСКВА. — Жорстокими протинаступами російські війська відбили знову кілька вулиць Сталінограду, що їх нацисти здобули по завзятих боях колосальною концентрацією піхоти й повзів.

У тридцять-перший день битви за Сталіноград російська команда подала, що в багатьох частинах фронту російські війська відкинули німців назад та знищили 6 повзів і 14 моторових возів.

Команда теж подає вістку про поважні успіхи російських військ коло Моздока в середньому Кавказі та на південний схід від Новоросійська, над Чорним морем.

Коло Воронежа знову розгорілися люті бої, в котрих за три дні згинуло понад 3,000 німецьких воїнів. Російські операції в цьому секторі видно мають на цілі облякшити криловим пададом натиск німців на Сталіноград.

Певне оживлення воювання видно теж на північному фронті, де советські підводні човни висадили маринарів поза ворожі лінії, вбили понад півтора сотки німців і знищили склади амуніції.

ЧИ ФОН КЛЯЙСТ, НІМЕЦЬКИЙ ЗНАВЕЦЬ ПОВЗІВ, ЩЕ ЖИВЕ?

Російські й німецькі офіційні звідомлення зводять тепер боротьбу за смерть генерала Павла Людвіга Евальда фон Кляйста, німецького знавця повзів, про котрого смерть подало вістку московське радіо. Про смерть подано теж було чутку, що мовляв фон Кляйст поповнив себеубство, коли його кампанія на Кавказі закінчилася поважною невдачею.

Німецьке міністерство пропаганди заявило, що вістка про смерть фон Кляйста неправдива. Потім над рікою Терек, стріляли до своїх власних військ у плечі, а потім самі поповняли себеубство. Російська головна команда подала потім, що партизани вбили німецького генерала Мака, команданта повзової дивізії.

НІМЦІ ХВАЛЯТЬСЯ УСПІХОМ ПРОТИ БРИТІЙСЬКОГО КОНВОЮ.

ЛОНДОН. — Німецька головна команда заявила в комунікаті, що німецькі кораблі й літаки заатакували Бритійський конвой, котрий віз амуніцію для Росії, а котрий складався з 45 кораблів, у тому числі 6 воєнних. Команда говорила, що за шість днів битви німці затопили з тих кораблів 38.

Бритійська адміраліція заперечує вістку; мовляв, Бритійські страти значно пересаджені. Бритійські радіові коментатори кажуть, що німецький комунікат має на цілі закрити вражіння вісток про невдачі німців коло Сталінограду.

При тому подають, чутку, що німецький військовий корабель „Терпін“, котрий виплив на бік з норвезького порту Тронієму, був так ушкоджений у бою, що не міг власними силами вернутися до порту.

МАСОВИЙ РЕЙД НА САРЩИНУ Й МІНХЕН.

ЛОНДОН. — Бритійські бомбовики доконали в суботу вночі двох великих рейдів, а саме на Мінхен, місце народження нацистичної партії, та промисловий центр Сарщину.

Менші відділи бомбовиків атакували нацистичні бази в Голландії та італійські на Сицилії.

ЗРИВ САБОТАЖУ ПРОТИ НАЦІСТІВ У ПАРИЖІ.

ЛОНДОН. — Проти німецьких магазинів у Франції й залізничної комунікації піднялася в Франції хвиля саботажних вчинків. У Парижі спалено гараж військових автів і вбито двох воїнів з нацистичної гвардії.

Саботажі зчинилися зараз після того, як нацистична окупаційна влада протолосила загострену заборону виходу громадян уночі з домів. Контрольована німцями паризька преса каже, що ці клопоты почалися під впливом агентів Лондону й Москви.

ПРО-НАЦІСТИЧНІ ІРЛАНДЦІ ШПИГУЮТЬ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСЬК.

Американські війська в Північній Ірландії мають до поборошення не лише свого явного ворога, але й скрити шпигунську кампанію прихильних до нацистів ірландців. Гітлер послугується до цієї служби головні прихильниками повної незалежності Ірландії від Бритійської Імперії. Американська розвідна служба має немало праці з протиділянням цій розгалуженій акції.

ЧИ ФІНЛЯНДІЯ ХОЧЕ СЕПАРАТНОГО МИРА?

СТОКГОЛЬМ. — Шведська преса подає з фінської столиці Гельсінкі, що фінський міністер закордонних справ заперечив вісту, буцімто Фінляндія готова заключити сепаратний мир. Чутка говорила про фінляндську готовість до мира, якщоб Фінляндія дістала бажані границі.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

СКАЗАЛИ ПРАВДУ, АЛЕ ПРО СЕБЕ

Завзялися більшовики з своїми У. ІІ. Вістями вчити американських українців американського патріотизму. Вчать день за днем, число за числом, а при тому нарікають, що та їхня наука нікого не бере. Їхня безсоромність у тому, що про своє писання кажуть так: „Ми пишемо і говоримо тільки так, як цього вимагає від нас американський уряд“. Бо знявши самочинно ось таке авторитетне становище, вже легко піти їм крок далі й приписувати собі право відмовляти американського патріотизму кожному, хто так не пише і так не поступає як вони. А що американсько-українські організації, часописи, поодинокі народні діячі й громадяни не танцюють під їхню музику — то вже в них і не американський патріотизм. Не можуть нікого схопити за якийсь неамериканський вчинок, пускаються більшовики на таке лайдацтво, що пишуть про тих, що з ними не хочуть бути, що в них „постави свята, а сумління злочинське“. Іншими словами, вони хотіли, на лад Гестапа чи чревічаків, не маючи ніяких фактів, чіпати — самого сумління. І так, без усяких основ, напастувати український загаль в Америці, закидаючи йому брак американського патріотизму. Добре! Коли іде про сумління, то поговоримо і про нього.

Після нашого розуміння все те, що роблять більшовики в Америці, щоб допомогти виграти війну з Гітлером, не має нічого спільного з допомогою Америці як такої, що сумлінно бажає, щоб у тій війні перемогли американські ідеали, щоб закріпилася американська демократія. Комуністи не бачили ніякої кривди і загрози демократії, як довго Гітлер не рухав Советів. До цього часу, заки зачалася советсько-німецька війна, більшовики працювали всіма силами, щоб до війни не дала до-

на життя і смерть. Вони були тоді й проти президе- та Рузвельта, і проти політики американського уряду. Але все те пропало й змінилось за одну ніч, як тільки Гітлер напав на Совети. Та інакше було з не-комуністичним українським громадянством в Америці, бо воно відразу виявило своє „сумління“ в такий спосіб, що стало однодушно по стороні свого уряду і виразно заявлялось за його заграничну політику, що була за допомогою тим, що ставлять опір агресорам і насильству. Отже, якщо можна говорити про „злочинське сумління“, як це роблять більшовики, то вони цілком певно можуть сумлінно ту назву до себе пристосувати і під тим кутом глядіти на свій американський патріотизм.

Не є нашим звичаєм навіть у політичній боротьбі лізти з чобітьми в людські душі, але коли приходиться мати до діла з такими, що лізуть, то відповідаємо їм їхньою мовою, щоб краще зрозуміли. Їхню „святую поставу“, як припускаємо, розуміє добре й американський уряд, на який вони покликаються. Тому краще було б їм мовчати, але це знову не можливе, бо їм треба бути постійно „активними“.

Мартин Кукучин.

Тіні та Світло

(Образок із словацького життя). (3)

Андрій не видержав довше. Тоньки, скажи. Так так тебе обернувся до неї лицем і довго-довго дивився на неї. Здавалося йому, що на її молодому, гарному лиці видно якусь рису спочування. Може вона й любить його?

— Мені нічого, Мариню.

— Нічого, а ти й не торкнувся обиду, а на лиці так змінився.

— Ти також трохи змінився, Мариню. Може то вже в останнє? Ах, Боже, чому...

— Зварю тобі базилікового цвіту, або коли тобі не добре від жолудка, центорії. Може ти перестудився?

— Лиши мене так. Так чи сяк, треба вмерти. Я чую, що вмиру...

— А може післати по доктора?

— Навіщо? Проти смерті нема нішого лікаря, як лише вмерти.

— Що мені з тобою? роби-

тоньки, скажи. Так так тебе обернувся до неї лицем і довго-довго дивився на неї. Здавалося йому, що на її молодому, гарному лиці видно якусь рису спочування. Може вона й любить його?

— Мені нічого, Мариню.

— Нічого, а ти й не торкнувся обиду, а на лиці так змінився.

— Ти також трохи змінився, Мариню. Може то вже в останнє? Ах, Боже, чому...

— Зварю тобі базилікового цвіту, або коли тобі не добре від жолудка, центорії. Може ти перестудився?

— Лиши мене так. Так чи сяк, треба вмерти. Я чую, що вмиру...

— А може післати по доктора?

— Навіщо? Проти смерті нема нішого лікаря, як лише вмерти.

— Що мені з тобою? роби-

тоньки, скажи. Так так тебе обернувся до неї лицем і довго-довго дивився на неї. Здавалося йому, що на її молодому, гарному лиці видно якусь рису спочування. Може вона й любить його?

— Мені нічого, Мариню.

— Нічого, а ти й не торкнувся обиду, а на лиці так змінився.

— Ти також трохи змінився, Мариню. Може то вже в останнє? Ах, Боже, чому...

— Зварю тобі базилікового цвіту, або коли тобі не добре від жолудка, центорії. Може ти перестудився?

— Лиши мене так. Так чи сяк, треба вмерти. Я чую, що вмиру...

— А може післати по доктора?

— Навіщо? Проти смерті нема нішого лікаря, як лише вмерти.

— Що мені з тобою? роби-

ЧИ ДЯДЬКО СЕМ МАЄ БУТИ ПОЛІСМЕНОМ?

Сенатор Стайлс Бирджес з Нью Гемпшера взяв у минулу середу участь у конференції в Тавні Голі в Нью Йорку, що прийняла собі за клич: „Це наша війна за свободу“. Він висловив на цю конференцію свій реферат, котрий там був прочитаний, а котрий порушував важке питання повоєнної політики Злучених Держав.

„Підноситься тепер в Америці“ писав сенатор „така школа думки, що Злучені Держави, як війна скінчиться і мир буде вже досягнений, мусять виконувати в якійсь формі економічний або суспільний патерналізм (дослівно: батьківську владу) над рештою світу“. Він питався в своїм рефераті, чи розумно то є завадати Злученим Державам таке завдання.

Він писав: „Мені здається, що такий вигляд є небезпечний. Він може наповнити побоюванням ті держави, що ждуть від нас допомоги в відбитті нападу й здержанні грабіжу до божовільного ступня жадних владі-лідерів. Ті держави, що хочуть нашої допомоги, хочуть по встановленні мира, свободи, не патерналізму.“

„Наші зусилля в цій війні повинні зміряться до того, аби ми, як можемо, запевнили, що на майбутнє не буде більше воєн. Наші зусилля в цій війні мають стремити до того, аби запевнити всім іншим народам, на стільки ми це можемо, право помагати самим собі; удержувати себе; підносити власний рівень життя, відповідно до своїх понять, до досягати вищих духових рівнів своїми власними зусиллями.“

„Тепер треба, щоб держави, не може виграти війни. Шкода, яку вже зроблено досі, така велика, що ті, які в цьому винуваті, її ніяк не зможуть виправити. Наша перемога сягати буде далеко поза якийнебудь матеріальний триумф. Це буде, це мусить бути, велика духовна перемога.“

Цим власне питанням між іншими знялася скликанна до Вашингтону конференція католицьких шкіл і харитативних організацій. На закінченні тої конференції видано спільну заяву, яку деякі газети назвали плямом повоєнного світу. Про повоєнну організацію ця заява говорить:

„Аби перемогти кризу й зорганізувати повоєнний світ на твердих основах, треба було з іншими державами, одна- че заява не говорить виразно, з ким мають „Америку“ ділитися провідом.“

Подібні дебати вказують на глибоке заклопотання американців питаннями, як має виглядати повоєнний світ та яка в тому світі роль Злучених Держав. Що Злучені Держави вже пережили часи ізоляціонізму, коли ширший світ на них не мав глибокого впливу, та що нині вони вже є частиною всесвітньої господарки й політики, це вже всім ясно.

Які однак з того розвою випливають висновки, права й обовязки, про це власне тепер іде прешікава дебата, в котрій, як в усякій політиці, повинен узяти участь кожний, що не хоче, аби в дальшому розвою понехтовано його інтереси.

— Я собі його сама скажу похоронити, як християнина. Його грошей не треба мені!

— Лиши це, Мариню. Це моя воля. Заощади собі видатків, то багато коштує, тяжкі часи, хай Бог не кине вас!

— Ой, вже вмирає, мій нещасний брат! — скрикнула Софія та припала до Андрія, який і не ворохнувся. — Вмирає наче прощак, обшарпаний, покинутий!

Марина стояла наче стовп. Хотіла запастися в землю, дуже було їй стидно.

— Так, це мусить бути в проповіді, мусить! — сказав він сердито. — Я сам піду на приходство. — Ви — звернувся до Софії — ви тут лишіться, щоби що йому не сталося.

Марина стояла наче стовп. Хотіла запастися в землю, дуже було їй стидно.

— Так, це мусить бути в проповіді, мусить! — сказав він сердито. — Я сам піду на приходство. — Ви — звернувся до Софії — ви тут лишіться, щоби що йому не сталося.

Марина стояла наче стовп. Хотіла запастися в землю, дуже було їй стидно.

— Так, це мусить бути в проповіді, мусить! — сказав він сердито. — Я сам піду на приходство. — Ви — звернувся до Софії — ви тут лишіться, щоби що йому не сталося.

Марина стояла наче стовп. Хотіла запастися в землю, дуже було їй стидно.

— Так, це мусить бути в проповіді, мусить! — сказав він сердито. — Я сам піду на приходство. — Ви — звернувся до Софії — ви тут лишіться, щоби що йому не сталося.

Марина стояла наче стовп. Хотіла запастися в землю, дуже було їй стидно.

Російський Патріотизм

Внаслідок німецького удару в Совети велика частина російських емігрантів, що знаходяться на теренах Об'єднаних Народів, а навіть певна частина з тих, що залишилися деннебуд під окупацією Держав Осі, станула до боці Советів. Зробили вони це тому, що зовсім слушно уважають Гітлера за більшого ворога російського народу, ніж уважали советський режим. А також тому, бо знають добре, що сидючи по цім боці було б нерозумно поступати інакше.

Тій старій царській еміграції треба було зробити не аби який, з ідеологічного боку карколомний, перескок, щоб із завзятих ворогів комуністичного режиму, обернутися в його всецілих прихильників. Російський патріотизм, ну і відповідна конюнктура, перемогли старе вороже почуття до більшовизму з боку тих емігрантів і вони впряглися на службу тому більшовизмові, з тим переконанням, що в той спосіб це найкраще спасають цілість російської імперії.

Коли брати під увагу загрозу поневолення цілої Європи, а може й цілого світу, з боку деспотичних сил, що змагаються нині з Об'єднаними Державами, воно, безперечно, нині є найрозумніше не роздумувати багато, а відразу стати проти тих деспотичних сил. Якщоб Гітлер виграв цю війну, він станула би всезадатим паном цілої Європи, а навіть Близького Сходу і тоді не можна було б подумати про якийнебудь неспосіб німецької панівної нації. Серед таких обставин годі було навіть і апелювати деннебуд на світі й пробувати знайти дійсну справедливість. Як німецька „справедливість“ виглядає, українці вже мали нагоду переконатися на Карпатській Україні, ну і на тих територіях, котрі німці вже окупували.

Дивлячись з вищого боку, тим російським патріотам, треба признати, що поступають правильно. Та, ледви, чи вони сами дивляться на ці справи з того вищого, правильного...

Внаслідок цього імперіалізму москвини не могли створити своєї питомої, національної культури. Так звана „російська культура“, це макаронізм інших культур і той макаронізм прищепився лише до панівної російської верстви, а не до широких мас. Для ближчого пояснення — „макаронізм“, це міжнародна назва на напуштий стиль мови, в якій автор вставляє чимало чужих виразів і слів. Російська офіційна культура, що в своїх перших початках, за часів Петра Першого, з одного боку всякала в себе багато українських культурних елементів, а з другого німецьких, опісля перебрала багато із французького блеску, нагадує отой макаронізм, в загальному культурнім розумінні. Російська офіційна культура була так само чужа душі російського мужика, як була чужою душі українського селянина. Російська офіційна мова це зліпок мов інших народів. В тій мові є дуже багато елементів української мови. Це не українці „створили свою мову з російської“. Скорше можна сказати, що російську мову створили з інших мов, в тім з української. Цього творення, мимоходом кажучи, доконували такі самі українці, типу Епіфанія Славинського, Туптала Ростовського, та багато інших. Це ними Петро Перший цивілізував свою Московію, і це проти цієї цивілізації так гостро виступали тодішні московські церкви і культурно-освітні кола, прозиваючи її „диявольською“ і кидуючи на неї прокляття. Ті кола мабуть інтуїцією відчували, що прийнявши в себе таку велику кількість чужих культурних елементів, вони спаралізують тим розвій своєї власної, питомої московської культури, що випливає з глибини московського народу й була вгризана теплотою його серця.

Московські широкі маси до нині ненавидять цей культурний макаронізм і при кожній правільності. Вони дали ненавидять усі західно-європейські впливи, називаючи їх „гнилими“. Вони залюбки втербляють ті свої провідні верстви, котрі занадто надягають на себе політуру західної цивілізації. Якщо в часі минулої російської революції вони так жорстоко розправились со своєю провідною верствою, то це треба задлячувати головною отій прирві, яка повстала між цєю провідною верствою, а етнографічною московською масою; і внаслідок ріжниць, яка заіснувала поміж цивілізацією цієї провідної верстви і задушевними бажаннями етнографічної московської маси. Маса відчувала, що її провідна верства відчужилася від неї, пішла собі зовсім іншим шляхом. Щойно на цім тлі всякі революційні підбурхувачі могли знайти такий скорий посыл серед московських мас, коли цювали — „бий помішників і буржуїв“.

Вітати це російське патріотизм, що нині ніби для „сватої Росії“ все готові принести, дійсно любий свій московський нарід і бажали йому добра, то вони не побивалисяб так за „одною, шестою світу“, та не підсичували російського імперіалізму, а виразно сказало, що мають того блеску доволі.

Автім — може ті російські патріоти краще знають, що для них добре. Можливо, що вони сами відчують, що відстали так далеко від московської етнографічної маси, що та маса, вкинувши їх раз з рідного краю, другий раз пішла їх назад прийняти не хоче. Ті „патріоти“ мабуть відчують, що можуть жирувати лише в такій російській системі, якої реместо є — імперіалізм, політичний розбій і підбивання чужих народів. Вони є впливом того офіційного макаронізму й тому вони гужать за своїм осередовищем. Вони годні їснувати лише в тім осередовищі. І це є головною причиною, що їх нині поєднало з більшовиками, а не дійсне добро московської етнографічної маси, ні не бажання перемоги вільних народів.

КОНФЕРЕНЦІЯ ВОЮЮЧИХ ФРАНЦУЗІВ.
КАРАКАС (Венесуела). — До Кольомбії приїхав представник Воюючих Французів, щоби відітати конференцію з провідниками французів у Південній Америці про скоордикування зусиль на допомогу Воюючій Франції.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

EVERYBODY
EVERY PAYDAY 10%

“Every dime and dollar not vitally needed for absolute necessities should go into WAR BONDS and STAMPS to add to the striking power of our armed forces.” — FRANKLIN D. ROOSEVELT, President of the United States.

Think War! Act War! Buy WAR SAVINGS BONDS — at least 10% of your pay every payday!

За Тиждень

Нові Кораблі

Будова нових кораблів відбувається з такою швидкістю і так побиває всі дотеперішні рекорди, що проголошення нових досягнень майже не робить враження. Може воно так і повинно бути, але такі гідні збути мовчанкою факт, що у самий День Праці спущено на воду 174 нові кораблі і почато будову 49-ох. Такого досягнення ще не було ніколи, навіть в час найбільш успішного кораблебудівництва під час минулої війни. Команда флоту не подає деталей, які саме кораблі спущено на воду чи почато будувати. Відомо, однак, що більшість їх належала до найбільш потрібних категорій: вантажні пароплави, нісильці, лодки субмарин, моторові торпедові, нісильці мін і т. п. Адмірал Кінг підкреслив минулого тижня, що треба більше малих проти-субмаринних кораблів, тому, що затоплювання пароплавів підводними човнами є головною турботою флоту і причиною посиленого кораблебудівництва.

Можливо, що вже ніколи не спустять нараз на воду стільки кораблів, що в минулий День Праці. На ділі, цього й не треба, якщо американське кораблебудівництво досягне і втримає встановлену президентом мету і буде спускати на воду по три кораблі кожного дня. Що Америка наближається до цієї мети і перемагає існуючі в цій ділянці труднощі, це факт. Вістка про нього певно не потішить Держави Осі.

Це є Правдивий Голос Франції

Прибитий віком і неславою маршал Анрі Діліє Петен є сьогодні лямкою в руках лаялки. Прикази й розпорядки, які він більше або менше неохоче підписує, складає Пер Лавал по диктату Адольфа Гітлера. Петен не має ні свободи акції ні навіть свободи рухів поза тими тюремними мурами, які він і його співробітники виставили довкола Франції в 1940-му році, віддавши ключі німецькому „фірерові“.

Тому то протест, виставлений красноріччю Едвардом Еріо, президентом французького парламенту, і Жільомом Жаннєн, головою роззавданого сенату, ледви чи найде в Петена послух. Відважна заява обидвох зазначених провідників про теперішній і майбутній напрямки політики правительств у Віші, не зважаючи на становище, яке до неї займе Петен і Лавал, заслуговує на те признание, яке вже світ виявив до неї. Вона належить до найважливіших документів французької історії. В ній знову виявився правдивий, не сфальшований дух великого народу.

Контроль Коштів Прожитку

Адміністратор цін, Ліон Гендерсон, заявив перед Американським Досвідним Інститутом в Нью-Йорку, що його бюро, підтримане „новим офізівом“ президента Рузвельта проти інфляції, буде відтепер переводити в життя „до останньої точки“ всі постанови про контроль цін. „Наша терпеливість вичерпалась“, — казав Гендерсон. — Ми мусимо тепер приймати на увагу, що незнання законів і розпорядків не сміє довше бути оправданням для тих, що порушують постанови про ціни, комірки чи про паювання. По закону так оправдування ніколи не було стійке, але на початку ми вважали, що при такій складній справі, та у такому складному господарському ладі, як наш, людям не легко пристосуватись до нових умов. Ми пробували бути поблажливими“. Між причинами, чому Бюро Адміністрації Цін буде поступати гостріше, Л. Гендерсон подає факт, що в деяких місцевостях, наслідком порушення постанов про комірки, ціни на помешкання так піднялись, що робітники витрачають більше часу на шукання за квартирами, ніж нормально марнують час через страйки. Гендерсон просив покупців, щоб купували тільки в крамницях, що підтримуються регуляцій про ціни.

Воєнні Літаки й Танки

Підсекретар війни Петерсон заявив учасникам конвенції Японії Об'єднаних Електричних, Машинових і Радіо Робітників у Клівленді, О., що в серпні Злучені Держави випродували більше літаків, ніж Ні-

меччина, Італія і Японія разом, та що їх продукція, яка тепер представляється дуже важливою, буде подовжена в грудні. „Літаючі Фортеці“ і бомбовики типу „Ліберейтор“ показались у полетах найшвидшими бомбовиками, що піднімаються на велику висоту, можуть долітати далеко і мають найкращі швидкості і гармати. Літаки типу „Ріпоблік Р-47 Тондербольт“ показали у спробах найшвидшими аеропланами, а часто несучими критиковані аероплани Кортиса „Р-40“ виявились в боях кращими ніж японські літаки „Зеро“.

Жовнірські Справи

Сенат відголосував закон, до якого члени американських збройних сил зможуть голосувати у федеральних виборах заочно, без огляду на те, чи вони зареєструвались у своїх стеях, чи ні і без обов'язку платити виборчий податок.

Федеральне податкове бюро проголосило, що жовніри будуть платити податок також і від тої частини своїх поборів, яку вони приділили на удержання своїх родин, але за те не буде ніякого податку на платню, яку на удержання тих родин уряд дає безпосередньо. Податковий уряд є тої думки, що приділені вояками гроші на утримання родин є звичайним приділом, який одержує той, кому вони приділені. Тому їх мусить зарохувати до суми приходів офіцера чи вояка. Ціх приходів підлягають оподаткованню.

Невдача Ромеля Помішала Ворожій Пропаганді

Менш більш загальною відомою, як ворожа радіо-пропаганда використовує успішні офензивні армії Осі. На приклад невдачі останнього походу фельдмаршала Ервіна Ромеля на Александрію видно, що ця пропаганда робить тоді, коли офензива не має успіху.

На початку офензивної німці й італійці не говорили про неї нічого. Англіїці видали урядовий комюнікат, що німецька офензива почалась 31-го серпня, але німці це на другий день не подали ніякого звідомлення про події в Єгипті. З Риму подано дещо більше, а то що „передові частини активні“. Про поважне змагання не було згадки.

Шойно 2-го вересня інформатори Осі зробили делікатний крок вперед. Вони мусили щось сказати, щоб на випадок перемоги їх не обжаловували, що вони наusto обережні. Та вже 3-го вересня справи не представлялись надто рожево і вони тільки зазначили, що відбувається „розвідочна діяльність“. 4-го вересня справи представлялись ще гірше і Берлін вважав відповідним заявити тільки, що бої „мають тільки місцеве значіння“.

На 5-е вересня положення рішуче погіршилось і Рим та Берлін з місця завернули. Вже не було ні слова про удари Осі і вони вдовольнилися заявою, що „кілька британських наступів не мали успіху“. Колиж Ромель остаточно програв і коли британці могли проголосити повну перемогу, якою вони зломали німецьку спробу розбити британську оборонну лінію, Берлін не мав нічого до сказання, а Рим тільки мимходом зазначив, що „на єгипетському фронті не було ніяких таких боїв, що малиб якийсь особливе значіння“.

Підчас наступних днів, коли радіо-слухачі у занятих державах Осі країнах мусили довідатись з британського радіо про британську перемогу та про всі деталі боїв, Берлін мусів щось сказати. Тоді то почались спроби представити цілу справу, як маловажну. Та трапилась заковинка, яка помішала цю пропагандистичну плітку Осі про єгипетську кампанію.

Якимось випадком один з нацистичних радіопромовців, несподівано віскі до Франції, сказав: „В Єгипті несподівано бої розгорілись на цілому фронті“. Він ніколи вже не верну до тої самої теми і у справі Єгипту французи все ще дивуються, що там після того сталося, очевидно тільки ті нечисленні французи, які не слухають британських радіозвідомлень.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

Похід Німеччини на Знищення Польщі

Швайцарський тиждень „Націон“ подає рапорт про умовини в Польщі під німецькою окупацією, повний таких подробиць, що редакція ставить під наголовком статті запит: „Чи польський народ має бути знищений?“

„Націон“ видимо старається не вдовольнити читача гримучими або плаксивими фразами, але подати спокійний образ польського народу, опертий на „сухих“ фактах. Як-так було, власне такий рапорт промовляє вимовніше, ніж вимовні слова.

Стаття наводить заяву німецької газети „Берлінер Берзенгайтунг“, що 50,000 колоністів, переважно басарабських німців, уже має нові доми у західній Пруссії коло Данцигу та що це, за думкою цієї газети, треба вважати передною стороною сильнішої імміграції. По якомусь часі, мовляв, поляки не будуть мати ніякого місця в цій провінції.

Провідник студентів, Шель, витав 3,000 студентів-колоністів у Познані словами: „Схід не має бути колоніальною територією, але рідним краєм для найкращих частин німецької народності“.

Долю поляків докладно окреслив Артур Грейзер, гавайтер познанської воєнної округи: „Німці у цій країні є паном, поляк його слугою“. Поляки обов'язані здоровити німців на вулиці зоймленням капелюха або уклону голови. Польським мучинам вільно женитися доперва в 28-році життя, жінкам по досягненні 25-го року життя. Полякам не вільно сидіти в жалдях залізниць і їм не вільно вживати позамісцевих телефонів.

Нацистичний уряд звернув спеціальну увагу на католицьку церкву Польщі, котру він вважає націоналістичною встановою. В території, що її прилучено до Німеччини безпосередньо, полякам заборонено ходити на німецькі богослуження. Всі катедри: в Познані, Гнезні, Лодзі, Плоцку, Влоцлавку, закрито, а священників ув'язнено. У Познані тепер є лише відкриті два костели, хоча в провінції є мільон 800 тисяч польських католиків. У познанських в'язницях сидить кількасот священників, інші в концентраційних таборах. Такі вісті подає польський кардинал Гльонд.

Нацисти признали німечення поляків трудним, але вони все таки пробують його переводити. Роблять при тому багато всупереч расовій теорії, котру признає офіційно уряд райху. Один „расовий урядник“ у Лодзі пильно збирав всі польські синьо-окі блондинки в спеціальні табори, де їх силою заставляється німечитися. Обчисля-

ють, що коло тисячу таких польок висилається кожного місяця в Німеччину.

Німеччина переводиться найбільше послідовно на Помор'я й Шлезьку. Все населення Шлезьку проголошено німцями і молоді заставляється приступати до Гітлерівської Молоді. Дітей у спеціальних германізаційних школах учить ненавидіти інших поляків.

Рівночасно ведуться завзято переселювання німців з „фатерлянд“ до Польщі. Грейзер подає їх число на 230,000 осіб, або 60,000 родин. Їм до розпоряджистости віддано 500 менших філєфарків і 50,000 польських господарств.

У Польщі вже здавна заведено примусові роботи. Нині до роботи обов'язані всі за винятком дітей понижче 12-року життя, жінок понад 45-літ та чоловіків понад 60-літ. Жінки звичайно працюють у Польщі, але чоловіки забирають до Німеччини. Це звісно має подвійну ціль: Німеччині дається потрібна робоча сила, а рівночасно розбивається польське життя родинне й здержується приріст поляків.

Усупереч міжнародному праву, коло 70,000 поляків з Помор'я й коло 100,000 поляків з Шлезька записано до нацистичної армії.

Рапорт присвячують спеціальну увагу долі жінок, котру він називає просто неможливою. Супроти них нацисти повели просто екстермінаційну політику. Люструє її найкраще факт, що в гето в Вільні було перед вибухом цієї війни 80,000 жінок, при кінці 1941-го року було їх там всього 14,000, а нині їх там просто зовсім нема.

Свій рапорт „Націон“ закінчує коротко запереченням, що не дивлячись на ці переслідування, польський опір не завер. І мовляв більшість поляків остає вірою польському уряду на еміграції (в Лондоні).

Такі факти піддає швайцарський часопис під осуд тої частини людства, котра це не заглушила в собі почування людяности. На осуд така політика без сумніву заслуговує, навіть не дивлячись на те, що зовсім подібної екстермінаційної політики, якої нині німці примінують до поляків під їх контролем, тіж поляки вживали колись супроти українців, як вони мали владу над ними.

КОЖНИЙ СВИДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕМОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Стара і Нова Отава

Коли глянути з гора, на котрім стоїть парламент, все виглядає тихомирно красне. Стоять рядом державні будинки, з котрих щойно розіхалися посли до своїх округів після напруженої державної роботи. Але коли глянете ближче, побачите, що ці всі будинки рояться від праці. Восьмидневний робочий день став спогадом. Праця нині йде день і ніч, і тільки блимають тисячі світел нагадують вночі про рух за цими мурами.

Війна обняла Отаву в свої дужі обійми. Через її хідники проходять денно тисячі — у всіх одностроях зброї. Многі з відзначеннями на грудях, які здобули далеко за морем — інші дужі плечисті зі західної прерії, чи високі, рослі рибалки знад моря. Різні расові типи людей, всі в боротьбі за нашу свободу, різного військового ступня нині в Отаві — бо що одні відідууть, на їхнє місце приходять другі.

Тепер канадійці мають нагоду пізнати себе краще як коли. Тут видніють нові посольства, до котрих часто заходять біженці з областей, які заняли нацисти, щоб знова стати до борби проти ворога. В своїх посольствах вони нахождять поміч і вказівки.

Напроти парламенту є американське посольство, а далі по місті є будинки посольств Югославії, Чехословачії, Польщі, Франції, Норвегії, Китаю, Аргентини, Чиле, Бразилії, Голандії. Отава нині має небувале значіння для цілої імперії.

Коли відійти дещо з підвищення парламенту побачимо ріку — Отаву, на котру глядів сонячного дня в 1613 році французький дослідник Шамплейн і подивлявся красу.

Від того часу мало згадують про дії Отави аж до 1800-го року, коли громада поселенців з Мессечусетс, під провідом Філімона Врайта прийшли сюди на стаде поселення. Їх число і добро було таке: 25 вершників, 14 коней, 8 волів, 7 саней і кілька бочівок сала. Тої осені вони накопали вже 1,000 бушлів бараболі, але тому, що закопали їх глибоко в землю на зиму, вони погнили. Проте поселенці вдержались і в 1804 р. в Отаві вже був коваль, швець і гарбар.

В 1826-го полковник Джан Бай став будувати канал Рідо, котрий скінчив за 6 літ. Перші діти, що вродились тоді, назвали ім'ям будівничого. Так відкривець місцевості був француз, перні поселенці були американці, будівничий англієць, а перша дівчина, що вродилась там була ірландка. Це був початок канадійської нації.

В 1854 назву міста з Байтаві змінено на Отава, що

стала столицею Канади в 1856 р. Батьки конфедерації зробили її столицею домінії в 1867 р.

З роками столиця росла, а тепер населення підчас війни чисельно дуже збільшилося. В роках 1940 і 1941 числово населення з 172,519 душ зросло на 193,559. Отава працює — для війни і також для мира. — („Будучність Нації“).

ПОБИЛИ ЧЛЕНІВ СЕКТИ.

ЛІТЛ РАК (Арканзас). Члени секти „Свідки Єгови“, котрі не хочуть салютувати перед американським прапором, мали свій річний зїзд по різних містах Америки. В Літл Ракс, Арк., на них напали невідомі справники і декількох поранили вистрілами з револьверу. — Подібне сталося в Клемет Фолс, Орегон, де місцеве населення напало на них і багатьох добре побито. — В Спрінгфілд, Ілл., члени секти згодились салютувати перед прапором і їх залишено в спокою.

ПІДПІРАЙТЕ СВОІХ БІЗНЕСМЕНІВ

КСАНТИПА.

До жінок, яких знає історія, належить також жінка грецького мудрия, Сократа (469—309 перед Христом). Вона славна тим, що була дуже сварлива.

Раз Алкібіад запитав Сократа, як він може жити разом з такою сварливою товаришкою, на що Сократ:

— Це, друже, вона робить мене сильним і витривалим на ті труднощі, що сдрічаю і поза домом. Я даю, щоб вона не вивела мене з рівноваги, а решта ніхто мене не виведе.

Оповідання, що раз Ксантипа свариться, а Сократ мовчить. Взяла її злість — отже вилла на нього воду. Тоді Сократ:

— Еге! Таке завсіди буває — буря, буря, а потім дощ паде.

Та всеж Сократ в розмові з Лямпроклем згадує багато гарних прикмет своєї жінки.

ВПISУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ІХ БУДУЧИНУ.

RINGING 'EM UP

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 10-го вересня 1942 р. в Брукліні, Н. Й., померла в 49-му році життя

ОЛЕНА МИСИК,

члениця Сестрицтва Серця Ісуса.

Покійна походила із села Тишківці, повіт Городенка, Галичина. Полишила в смутку мужа Василя, три дочки: Анну, Софію, Олену і сина Василя. Похорон відбувся 14-го вересня з української католицької церкви у Брукліні. Похоронні богослуження відслужили о. Лотович і о. Гулін. Похоронено її на цвинтарі св. Івана.

Муж і діти складають щирю подяку всім, що брали участь у похороні.

Муж Василь Мисик і діти.

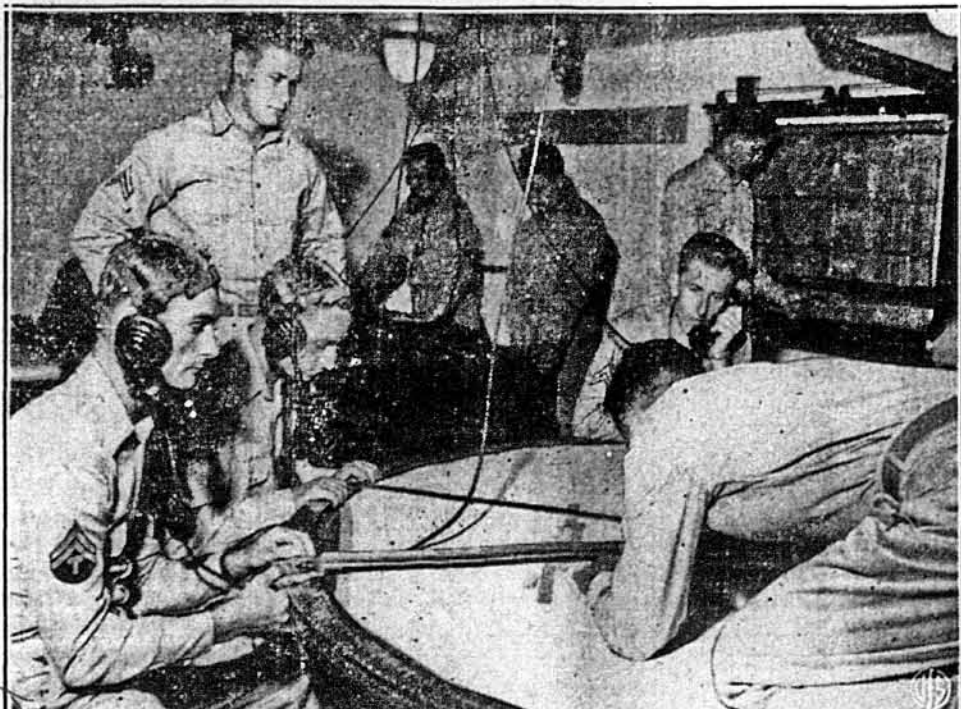
У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІЇ в боротьбі проти тоталітарних диктатурів шукають способів мирної співпраці народів і держав, одною з книжок справді на часі є книжка про Україну, її минуле і сучасне:

„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ“
проф. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО
в англійському перекладі:
A HISTORY OF UKRAINE
By MICHAEL HRUSHEVSKY
СТОРІН 629 4 КАРТИ (мапи) PRICE \$4.00

Для замовлення виріжте нижній купон і зашліть зо замовленням.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.
Посилаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників „Історії України“ проф. Михайла Грушевського в англійському перекладі.

Ім'я _____
Адреса _____
Місто _____ Стейт _____

ВИСЛІДЖУЙТЕ ВОРОЖІ КОРАБЛІ. — В цій каюті, на американських кораблі десь на Атлантичському океані, бачимо вояків, які вираховують на малі точне положення корабля, щоб можна було таким чином точно вимірювати стріли, звернені проти ворожих воєнних кораблів.

Жіноча Сторінка

УКРАЇНСЬКА МОВА ДЛЯ НАШИХ ДІТЕЙ

Небезпечний шкільний вік.

Пішла дитина у школу, і — як твердять наші тут — родичі — кождий рік вперед у шкільному навчанні, це крок назад у знання української мови, як що її дитина вчилася раніш. Від цієї хвилини дитина починає цікавитися лиш англійською мовою та цим, чого на ній вчать у школі. Завдання родичів придержати її при мові предків, стає щораз то тяжче, а до цього вони по найбільшій частині скоро зневірюються і покидають усі спроби з шкільною, як дитина опанує вповні англійську мову.

Я ходила до середньої школи у Львові, і жила, як там кажуть „на станції“ при родині, де було двоє малих дітей. Люди ці були досить заможні і держали для дітей піклувальницю, щоб дитина вчасно вчилася другої мови. Тому, що ні в забаві, ні в школі ровесники тих дітей німецької мови не знали — то й ті діти теж не хотіли говорити ніяк як по українськи. Піклувальниця знаходила на це дуже успішний спосіб і вона переконувала дітей, що вони багаті мудріші від своїх ровесників, бо тамтє знають лиш одну мову, а вони швидко будуть говорити аж двома. Що діточа амбіція у цьому віці не є гомована ніяким самокритицизмом — діти швидко повірили у свою перевагу над товаришами і робили багато крадік поступу у новій мові.

Видається мені, що коли ми таку нешкідливу зарозумілість на знання двох мов будемо розбуджувати у наших тут дітей — вони не будуть дивитися на батьківську мову як на непотрібний умовий баласт, але як на щось, що корисно відіграє їх від ровесників.

Що і в тутешніх обставинах воно не повинно бути тяжким приходом — на це мала я живий доказ цього літа. На фармі, куди я виїхала з дитиною, приїхала теж мати з десятилітнім хлопцем, який ніколи не чув іншої мови крім англійської, бо від покоління не було у родині ні одного неамериканця. Хлопець радо прислухувався до моїх розмов з дитиною; чув як вчу і називати річ двома мовами. І подив для цього, що мала дівчинка знала дві мови, коли він говорить лиш одною — виходив у нього цікавом широкі і природні. Все разом будило у нього таке зацікавлення, що при прощанні заявив мені з цілою повагою, що до найближчих канікул він мусить навчитися по українськи. Я не хотіла бути в школі

рі його мамі, якщо він справді буде на своє наставати! Бо хлопець був більше впертий і рішучий, ніж на його вік пристало.

Коли дитина цікавиться якимось предметом, чи заняттям більше, чим іншими — стараймося говорити з нею про це якнайчастіше українською мовою. Також на ній вишукаймо дитині увесь доступний друкований матеріал. Цікавиться хлопець військом: щож лекшого, як розказувати йому про козаків, Січових Стрільців та прочитати кожного разу це, що подібаємо на цю тему у нашої газети, чи книжки. Це саме з музикою, спортом, домашнім господарством, якщо у дівчинки для нього велика охота, відомостями з діянки історії, географії чи іншого наукового матеріалу. У цьому віці, коли дитина вчиться стільки нового на англійській мові і з цієї причини так сильно до неї приважується — хай вона виростає рівночасно у свідомості цього, що на українській мові вона теж може довідатися щось нового та цікавого.

Це не є якісь провірені приписи чи достовірні ради, бо для такого я не є ніяким авторитетом. Навіть мій особистий досвід у цій справі ще надто короткий, щоб мож з нього витягнути більше користі. Але видається мені, що коли приймемо за основу питоми прикмети дитини шкільного віку, схильності такі однакові у всіх дітей, що побудовано на них цілі виховні системи — можемо знайти для нашої справи розв'язку, на якій нам залежить, та виховати дітей у знання української мови.

Найосновніший закон дитинної психіки каже, що дитина робить найкраще те, що дає їй приємність. Використаймо цю засадку у такий спосіб, щоб від нас, з українського середовища, та через нашу прадіду мову достарчити дитині приємних вражень, починаючи розривки та родинно-го тепла. Коли мати вживає до дитини української мови лиш на це, щоб безупину „голукати“ на дітей, винувати та карати — діти ніколи не будуть вважати цієї мови варті цього, щоб при ній держатися. Думки, які попередньо піддано про потребу спеціального зацікавлення родичів для цього всього, що дитину найбільше цікавить — це медіо, які виховники подають для здобуття приязни та довіри дитини. Використаймо

що дорожу, як посередню до цього, щоб придержати дитину при українській мові та розбудити у неї глибокий інтерес для справ та ідей, якими дорожимося. А дитина, що знає дві мови — такі мудріша за цю, яка знає лиш одну. Це коротка відповідь для нас, коли надто філософськи над цим, який хосен тут для дитини з української мови.

(Кінець буде).

Клявдія Олесницька.

ПОЛЬСЬКІ КОНСУЛЯТИ В АФРИЦІ

Польків, що були виведені совєтською владою на Сибір, стигає тепер польський уряд на вигнання з Росії до Африки, де вже побудовано для них окремі табори в таких британських колоніях: Кенії, Уганді і Танганіції. Там теж утворено польські консуляти. Між ними виселенцями може бути і поважне число українців з Західної України, так, як є українські воїни і між ними польськими частинами, що виїхали з Сибіру і воюють по стороні Об'єднаних Держав. Між іншим є українці з Західної України, головні з Волині, і в тих польських частинах, що прибули до З'єднаних Держав з Африки.

НОВА „МИСС АМЕРИКА“
Стала нею на 1942 рік красуня Джо Керол Денісон з Тайлер, Техас. Має 18 років. Кажуть, що не тільки гарна, але й розумна. „Укороновано“ її в Атлантик Сіті під час традиційного конкурсу краси.

БУДУТЬ ВИДВОЗИТИ ЛІТАКАМИ З ФАБРИК НА ЛЕТУНСЬКІ ПОЛЯ

Мисис Ненсі Гаркнес Лов, що її бачимо на образку як летунку в Нью Кесі, Делавер, стоїть на чолі тих жінок-летунів, що їх головним завданням є довозити літаки з фабрик до летунських полів.

Не Давайте Собі Грубнити

Після сорокового року люди часто грубнуть, хоч не повинні. По двацять кількох літ чоловік перестає рости, але організм розвивається ще аж до сорок літ. Та потім починає заникати; розуміється в цій віці людина не потребує стільки поживи, скільки приймала, коли її тіло розвивалося і росло.

Після сорока літ чоловік повинен мати таку вагу, скільки йому належить по його росту і віку. Коли їсти помалу і пережовувати довго, то не треба багато їсти. Від всякої яриши не можна згрубіти, а від цукру, масла, сметани, хліба, картоплі людина дуже грубе.

Та біда в тім, що дехто любить поїсти собі, а в пізнішій віці то треба їсти так, щоб від стола вставати все ще трошки голодним. Ті, що на свій вік їдять забагато і важать за багато, самі собі копають яму. З людей в однаковій віці і силі умирають скорше ті, що важать більш ніж повинні важити. Надмірна праця кожного людського органу може не дуже шкодити в молодості, але на старість не видержує.

Тому треба знати, скільки хтось в певному віці відповідно до його висоти повинен важити і додержувати тої ваги. При нормальній вазі почуватимось краще і праця йде легше.

ОХОРОНА ДІТЕЙ ВІД ДИФТЕРІЇ

З усіх слабостей, які загрожують дитинячому життю, найгірша дифтерія. Давними часами бувало, що не в одній місті чи селі та зараза винищувала дівчорі мало не поголовно. З часом кращий догляд над хорими дітьми та відокремлення їх від здорових зменшило відсоток смертності, а в кінці знайдено спосіб, щоб заздалегідь забезпечити (імунізувати) дітей від зараження, власне через заціплення так званої токсини-анти-токсини.

Правда, не всюди це робиться, але там, де всі діти імунізовані, дифтерії зовсім немає. Але це можливе зробити. І залежить це лише від батьків, від лікарів і від міських санітарних установ.

Всі батьки повинні заздалегідь подбати, щоб їх дітям було заціплено антидифтерійну проти дифтерії. Найліпша пора для того, коли дитині який рік віку. Тоді слабкість буває найбільш небезпечна. Перевести імунізацію може кожний лікар, а кого не стати на приватного лікаря, може звернутися до дитячої клініки в своїй місті та до публичних санітарних установ і міських департаментів здоров'я.

З ХІНСЬКИХ ПРИПОВІДОК.

Старий згадає те, що було, молодий говорить про те, що є, а дурний тишиться тим, що буде.

Чоловік думає собі, що він щось знає, але жінка каже, що вона знає ліпше.

Впасти з осла гірше болить, ніж впасти з коня.

Може чоловік з червоним носом і не пе, але хто йому повірить?

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дні 11. вересня 1942, в Монсен, Па. помер **ІВАН СТРАХОЦЬКИЙ**, член відділу 388 У. Н. Союзу. Поширив у смутку жону Катерину і діти: Ольгу, подружену; Альберта і Ярослава, які є в армії; Ілька; Володимир; Марію і Наталю. Похорон відбувся 14. вересня з укр. прав. церкви. В. Й. П. Микола Куць, секр.

Коли кого підозріваєте, не приставайте з ним; як пристаєте, не підозрівайте.

Людина живе в журі і клопоті; але як приходиться вмирати, то життя радість і втіха.

В грошовитого чоловіка кожний приятель має вагу і може йому важити гроші.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРІЯ І ДЕЛИКАТЕСЕН. Місце дуже добре. Між українською і іншою мішаною публікою. Дві великі і вигідні кімнати з огрітвом. Великий запас різного товару. Модерні урядження. Тижневий торг від 800 до 900 доларів. Ціна дуже приваблива. Не пропустіть цієї нагоди. Голоситься до: **SURMA BOOK & MUSIC STORE**, 325 E. 14th St., New York, N. Y.

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО „ОПЕРИТОР“ на Singer Sewing Machines. Добра стала праця й платня для досвідчених. Голоситься щільно тяжко до: 1968.

AUTOMOBILE COVER CO., 3526 Boulevard, Jersey City, N. J. Tel. JO. 4-0064

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК

ВИРІВНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ „GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc.“, 2469 WEBSTER AVENUE, Near 188th St. BRONX, N. Y.

Має на складі РІЗНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні. Telephone: FOrham 5-4686.

ДАРОМ

Дуже поцінює. Як хотіли надрукувати на бачці Велика пачка 50¢. **● МІШАНИ КОРИННЯ**, на несправність, брак апетиту, корчі. Добра також на запих до горілки. Пачка 50¢. **● ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ**, природне средство призначають тим, що терплять на апетит кишель, біль горла і задуху. Пачка коштує 50¢. **● ЗІЛЛЯ НА БОЛІСНІ НОГИ**. Дуже поцінює. Як хотіли надрукувати на бачці Велика пачка 50¢.

Хто купить 4 пачки нараз вище згаданого зілля за \$2.00, дістану одіу пачку даром.

Маємо всілякі лічильні зілля, ластя, цвіт, кору, ягоди, коріння, ладан, живицю і т. д. Продаємо гуртом і дельтно. Для шторників і продавців відповідний опуст. Замовлення посилайте на адресу: **UKRAINIAN BAZAAR**, 170 E. 4th St., New York, N. Y.

ДОКАЗ

Ми переконалися на своє задоволення, що найчастішою причиною, чому нас збивають до себе родинні, з якими ми ще ніколи не мали ніяких знань, це те, що ті родинні, яким ми давали свої услуги колинебудь передше, нас тим повним родинним добре зарекомендували.

Це є для нас джерелом задоволення, бо воно доказує, що ті люди, котрі приходили до нас за якоюсь услугою, стали нашими приятелями.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgen 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крові для підружого салодства.
● Гемороїди й желязні лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7897
Офісний години: 10-8; неділя 11-9.
Хіміка-доктор до обслуги.
X & Флюороскоп.—Екзамінація \$2.00

ЦІЛІЙ ПОХОРОН з цією прегарною металевою труною, двома автами, краватом, балсамуванням, вквітанням Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, що треба, з виїмком однієї й належності за церковну відправу й цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347
Branch Office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8585

ІВАН БУНЬКО

Заряджує погребнями по ціні так низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАПРЯЦА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНІ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРКУ І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-6577

Люпін Джергер собі пропхався до рятунової лодки і промовив до моряків: „Візьміть мене зо собою. Я добре вам заплачу“.

На не відповів моряк Скрег: „Що нам із грошей, коли ми всі потонемо. В такій хвилі, як отся, гроші до нас не промовляють“.

„Вже скорше взяти на лодку руму стільки, що важить його особа“, заявив інший моряк, висаджуючи на лодку велику бочівку алькоголю.

Саме в тій хвилині підступив до лодки Тарзан. Він був завзятим ворогом тих розбійників, а вони його. Моряки завважили його.

ТАРЗАН, ч. 638. Безвартне майно.